

Briselē, 2026. gada 10. aprīlī
(OR. en)

17102/25
ADD 1

**Starpiestāžu lieta:
2023/0228 (COD)**

**AGRI 746
AGRILEG 216
SEMENCES 52
PHYTOSAN 65
FORETS 151
CODEC 2207**

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par meža reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 un (ES) 2017/625 un atceļ Padomes Direktīvu 1999/105/EK (MRM regula)
– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. Komisija 2023. gada 5. jūlijā pieņēma tiesību akta priekšlikumu par meža reproduktīvā materiāla (MRM) ražošanu un tirdzniecību ES un 2023. gada 6. jūlijā iesniedza to Padomei ¹.
2. Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 43. panta 2. punkts (parastā likumdošanas procedūra).
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savu atzinumu pieņēma 2023. gada 13. decembrī ².

¹ 11503/23 + ADD 1.

² 5402/24.

4. Eiropas Parlamentā galvenā atbildīgā komiteja ir Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja (AGRI), savukārt Vides, klimata un pārtikas nekaitīguma komiteja (ENVI) ir iesaistīta. Par referentu atkārtoti ir iecelts *Herbert Dorfmann* kungs (*PPE*, Itālija). Eiropas Parlaments 2024. gada 24. aprīlī pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā.
5. Lauksaimniecības ģenētisko resursu un inovācijas jautājumu darba grupa (turpmāk “darba grupa”) tika iepazīstināta ar priekšlikumu un attiecīgo ietekmes novērtējumu ³ darba grupas locekļu neformālajā videokonferencē 2023. gada 6. jūlijā, savukārt Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome (*AGRIFISH*) – 2023. gada 25. jūlijā. Darba grupa turpināja izskatīt priekšlikumu turpmākās sanāksmēs Spānijas, Beļģijas, Ungārijas un Polijas prezidentūru laikā.
6. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 13. jūnijā vienojās par pilnvarojumu prezidentvalstij sākt sarunas ar Eiropas Parlamentu ⁴.
7. Eiropas Parlamenta AGRI komiteja 2025. gada 1. septembrī nolēma sākt iestāžu sarunas ar Padomi, pamatojoties uz tekstu, par kuru bija panākta vienošanās 2024. gada 24. aprīļa plenārsēdē. Lēmums tika apstiprināts septembra plenārsesijā.
8. Pamatojoties uz to, notika sarunas ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, lai panāktu agrīnu otrā lasījuma vienošanos.
9. Laikposmā no septembra līdz decembrim notika 12 iestāžu tehniskās sanāksmes. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 14. novembrī sagatavoja dialogu ⁵, un tas notika 2025. gada 8. decembrī. Minētajā dialogā abi likumdevēji panāca vispārēju provizorisku vienošanos, kura pēc tam tika konsolidēta galīgā kompromisa tekstā.

³ 11694/23.

⁴ 9694/25 REV 1.

⁵ 13836/25.

10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 10. decembrī tika informēta par trialoga iznākumu.
11. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 19. decembrī izanalizēja kompromisa teksta galīgo redakciju un apstiprināja vienošanos par to ⁶.
12. 2026. gada 24. februārī Eiropas Parlamenta AGRI komiteja balsojumā atbalstīja tekstu, par kuru bija panākta vienošanās. AGRI komitejas priekšsēdētāja 2026. gada 5. martā nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam, kurā norādīja, ka tad, ja Padome nosūtīs Eiropas Parlamentam savu nostāju, par kādu panākta vienošanās, ņemot vērā juristu lingvistu veikto teksta pārbaudi, viņa ieteiks plenārsēdei Parlamenta otrajā lasījumā pieņemt Padomes nostāju bez grozījumiem ⁷. Šai vēstulei pievienotais teksts atbilst tekstam, kuru Pastāvīgo pārstāvju komiteja atbalstīja 2025. gada 19. decembrī.

II. MĒRKIS

13. Ierosinātās MRM regulas mērķis ir aizstāt Padomes Direktīvu 1999/105/EK, precizējot tās darbības jomu un atjauninot tās noteikumus. Regulas uzdevums ir sasniegt vairākus būtiskus mērķus, tostarp nodrošināt izsekojamību, novācot meža reproduktīvo materiālu no reģistrētiem vecākkokiem (t. i., ieguves avota), un sertificēt MRM, lai garantētu augstu materiāla kvalitāti. Tās mērķi ir arī nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus operatoriem, veicināt inovāciju un konkurētspēju MRM sektorā, vienlaikus risinot ilgtspējas un ar klimatu saistītas problēmas. Turklāt regula tiks pielāgota jauniem zinātnes un tehnikas sasniegumiem, piemēram, biomolekulārajiem paņēmieniem un digitalizācijai, un tā atbalstīs meža ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu. Visbeidzot, tās mērķis ir uzlabot saskanību ar spēkā esošajiem tiesību aktiem par oficiālajām kontrolēm un augu veselību.

⁶ 17064/25.

⁷ 7031/26.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

14. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir šādi galvenie elementi, par kuriem abi likumdevēji ir panākuši vienošanos.
15. Ar jauno regulu tiek izveidota pielāgota un efektīva **MRM kontroles sistēma**, izslēdzot to no Oficiālo kontroļu regulas (2017/625) darbības jomas, bet saglabājot mijatsauces uz konkrētiem Regulas 2017/625 pantiem. Lai dalībvalstis varētu veikt šīs kontroles, tām būs jāizraugās kompetentās iestādes ar pietiekamiem resursiem un pilnvarām, tostarp piekļūt operatoru telpām un attiecīgajai dokumentācijai.
16. Lai papildinātu šo sistēmu, atsevišķi Regulas 2017/625 noteikumi tiks pielāgoti un iekļauti MRM regulā. Šie noteikumi attieksies uz tādām jomām kā kontroļu rakstiska uzskaitē, oficiāla sertifikācija, Komisijas veiktās kontroles dalībvalstīs, sankcijas un kontroļu pārredzamība.
17. Šīs kontroles sistēmas vispārējais mērķis ir nodrošināt konsekventu un uzticamu pārraudzību, ko veic kompetentās iestādes, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo un finansiālo slogu visās dalībvalstīs.
18. Abi likumdevēji ir vienojušies, ka **nacionālie ārkārtas rīcības plāni** arī turpmāk būs brīvprātīgi un to pamatā būs vienkāršotas prasības. Tas samazinās administratīvo slogu, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm veidot nepieciešamo sagatavotību un spējas. Pēc Parlamenta lūguma ir paplašināts to elementu saraksts, kurus *var* iekļaut šajos plānos, un Komisija saskaņā ar 9. panta 5. punktu ir pilnvarota noteikt elementus, lai atbalstītu minēto plānu izstrādi un īstenošanu.
19. Attiecībā uz **ieguves avota apstiprināšanu** vienošanās paredz saglabāt esošos “ieguves avota” apstiprināšanas un novāktā MRM sertifikācijas principus. Jaunajos noteikumos noteikts, ka dalībvalstīm savos valsts reģistros jāiekļauj apstiprināts ieguves avots ar atbilstošu ES mēroga izsekojamības sarakstu. Dalībvalstis var atļaut profesionāliem operatoriem oficiālā uzraudzībā apstiprināt ieguves avotu saglabāšanas nolūkos, vienlaikus saglabājot galīgā lēmuma pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz tā iekļaušanu valsts reģistros.

20. Lai vēl vairāk stiprinātu MRM kvalitāti Savienībā, ir paplašināts regulas aptverto **kokū sugu saraksts**. Dalībvalstis saglabās elastību piemērot stingrākus vai mazāk stingrus pasākumus koku sugām, kas nav iekļautas I pielikumā, nodrošinot elastību valsts mežsaimniecības realitātes atspoguļošanā.
21. Attiecībā uz **tirdzniecības prasībām, ko piemēro kvalitātei kaitīgiem organismiem**, galīgajā vienošanās ir iekļauts Parlamenta lūgts noteikums. Kontroles būs balstītas uz risku, savukārt pārbaudēs pārliecināsies tikai par to, ka nav simptomu, tādējādi mazinot administratīvo slogu. Tam pamatā ir jauna “kvalitātei kaitīgo organismu” definīcija regulā.
22. Regulas **piemērošanas** datums ir atlikts no trim gadiem uz pieciem pēc tās stāšanās spēkā, lai dotu laiku vairāk nekā 25 gadus ilgās valstu iedibinātās prakses pielāgošanai un lai ieviestu jauno kontroles sistēmu.
23. Attiecībā uz **MRM, kas importēts no trešām valstīm**, dalība ESAO meža sēklu un stādu shēmā vairs nav obligāta, bet Komisija to var ņemt vērā, novērtējot, vai attiecīgais MRM atbilst prasībām, kas ir līdzvērtīgas Savienībā piemērojamajām prasībām. Izņēmuma kārtā pēc dalībvalsts lūguma Komisija var uz laiku atļaut importēt MRM no tādas trešās valsts, kas neatbilst minētajām prasībām, ja vienā vai vairākās dalībvalstīs pastāv pierādāms sugu deficīts ārkārtas notikumu dēļ un to nevar novērst citas dalībvalstis vai tādas trešās valstis, par kurām ir konstatēts, ka tajās esošās prasības ir līdzvērtīgas.

IV. SECINĀJUMS

24. Padomes nostāja atbalsta Komisijas priekšlikuma mērķi un pilnībā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas atbalstu ir panākts Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās.
25. Tāpēc Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā līdzsvaroti atspoguļo sarunu iznākumu un ka pēc regulas pieņemšanas tā palīdzēs uzlabot Eiropas mežu ilgtspēju un noturību, uzlabojot MRM kvalitāti un pieejamību un atbalstot inovāciju un klimatnoturību. Tā arī atbalstīs ES meža nozares konkurētspēju.